

N:o 115.

Af herr A. V. Ljungman, om invättande af en professur i statskunskap vid Lunds universitet.

Såsom föremål för undervisningen inom den filosofiska fakulteten vid våra universitet kan man, då man bortser från de i inskränkta och mer egentlig mening filosofiska läroämnena, särskilja trenne stora hufvudgrupper af vetenskaper, nemligen den matematiskt-naturvetenskapliga, den statsvetenskapliga och den språkvetenskapliga. Af dessa tre vetenskapsgrupper hafva den första och den sista blifvit jemförelsevis väl försedda med lärarekrafter vid våra universitet, under det att deremot den mellersta blifvit tillbakasatt och i så hög grad försummad, att det medfört en betänklig brist i den nationella bildningen, som till följd af förbiseendet af en så vigtig grupp af vetenskaper icke erhållit den harmoniska utveckling som vederbort. Detta förhållande har ock menligt inverkat icke blott på den nationella literaturen och särskildt på tidningspressen, utan äfven på statslifvet och näringarne, då det medfört en betänklig brist inom landet på personer med tillräcklig statsvetenskaplig bildning och en nog allmän missuppfattning eller ringaktning af de för landets näringslif vigtiga ekonomiska spörsmålen.

Ser man nemligen efter hur de nämnda tre vetenskapsgrupperna blifvit sedan århundradets början tillgodosedda med lärarekrafter vid våra universitet, skall man finna att antalet aflönda lärareplatser ökats vid Upsala universitet för den matematiskt-naturvetenskapliga gruppen från 4 till 13, för den statsvetenskapliga gruppen från 2 till 3 och för den språkvetenskapliga gruppen från 3 till 10 samt vid Lunds universitet för den matematiskt-naturvetenskapliga gruppen från 3 till 13, för den statsvetenskapliga gruppen från 1 till 2 och för den språkvetenskapliga gruppen från 2 till 8. Betydelsen af denna ojemna

fördelning af de nya lärareplatserna på de nämnda tre hufvudgrupperna af vetenskaper framträder dessutom än mer, om man ihågkommer hur den matematiskt-naturvetenskapliga vetenskapsgruppen blifvit tillgodosedd äfven genom tekniska högskolan samt naturhistoriska riksmuseum, meteorologiska centralanstalten, geologiska undersökningen m. fl. naturvetenskapliga institutioner och att de språkvetenskapliga studierna måst tilldelas ett ökad antal lärareplatser vid de allmänna läroverken.

Det är fördenskull helt visst af högsta behof påkalladt, att man vid Lunds universitet erhåller samma antal aflönda lärare i de statsvetenskapliga ämnena som redan finnes vid Upsala universitet eller 1 ordinarie och 1 extra-ordinarie professor i historia samt 1 ordinarie professor i statskunskap; men förmånen af en sådan tillökning i Lunds universitets lärarekrafter komme att i betydlig grad förminska, om den nya professorsbeställningen skulle omfatta äfven den vidlyftiga och mångsidiga geografiska vetenskapen. Geografien är nemligen i så väsentlig mån *naturvetenskap* att, isynnerhet om densamma, på sätt i Kongl. Maj:s proposition n:o 1 förordas, sättes framför statskunskapen vid inrättandet af den i nämnda proposition föreslagna nya professuren vid Lunds universitet, det är fara värdt, att den för både universitet och landet mångfaldigt viktigare statskunskapen varder för geografien försummad och tillbakasatt.

Då det dessutom icke är klokt att förena i en professur mer än som rimligen kan skötas af en person och då det icke torde förefinnas något större behof af en professur i geografi vid Lunds än vid Upsala universitet, så får jag alltså hemställa,

att i stället för den i Kongl. Maj:ts proposition n:o 1 äskade ordinarie professuren i geografi och statskunskap vid Lunds universitet måtte inrättas vid samma universitet en ordinarie professur i blott statskunskap med de i nämnda proposition föreslagna löneförmåner.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 27 januari 1889.

Axel Vilh. Ljungman.